

MONOGRAFIES D'ART

(ARTS APLICADES)

A. BADRINAS

PER

RAFAEL BENET

*31 reproduccions de mobles, interiors,
marqueteries i projectes*

ANTONI BADRINAS

RAFAEL BENET

A. BADRINAS

*31 reproduccions de mobles, interiors,
marqueteries i projectes*

R.17.300

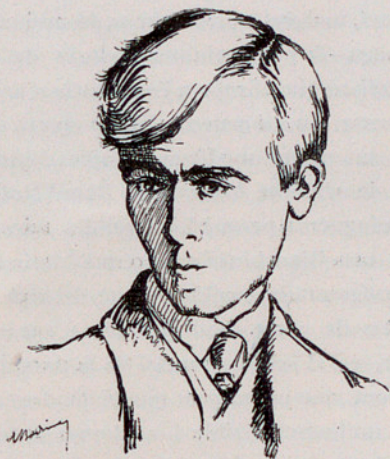
THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Antoni Badrinas

MOBLISTA I ENSEMBLIER

«L'antic pintor Antoni Badrinas es dedica a la decoració. Un altre fracassat». Hi ha molta gent que raona d'aquesta manera ací, on hi ha més pintors que un foc no en cremaria i entre aquests una gran quantitat de fracassats amb o sense clientela. Això de fer de decorador, és pel geni, més sovint pel mal geni, un pecat imperdonable—la llibertat de l'art en pateix. Com si la llibertat fos una qualitat inherent a un ofici i no una qualitat d'ordre purament espiritual.

Fora d'ací, malgrat aquesta mena de prejudici estigui encara en boga—fa poc llegia una *boutade* de Vlaminck sobre Modigliani que afirmava l'existència d'aquesta manera de pensar tan *sui generis*—ningú creurà que André Mare sigui un pintor mediocre perquè comparteixi la direcció de la «Süe et Mare»; que Raoul Dufy sigui un pintor «dominguero» perquè ha creat les teles formidables per la casa Bianchini Ferier o que Marie Laurencin sigui una professora insensible perquè dibuixà uns deliciosos papers de paret. Badrinas pinta encara i pinta molt millor, en el sentit essencial de la paraula o sia en el sentit vivent, que molta gent que té quadres al Museu. Badrinas és un home sensible i un home de disciplina; qualitats, les quals no és gaire corrent, en les nostres latituds, de trobar reunides en una mateixa persona.

Fill de Terrassa, de pare industrial, col·laborà com a «teòric» en la seva fàbrica i en alguna altra, pintant, però, quan podia. Crec, que poc a poc, anà recollint la quantitat que li calia per a dedicar-se exclussivament a la pintura, la qual cosa aconseguí quan ja era fora de la primera joventut. Fins aleshores el nom de Badrinas anava lligat a totes les manifestacions culturals de la nostra ciutat nadiua. Féu també durant aquest temps algunes exposicions a la gairebé única galeria barcelonina d'aleshores, la Sala Parés—exhibia sobretot unes mostres rares de pintura a la cera, matèria que ell mateix es fabricava.

Aconseguit el seu objectiu, Badrinas deixà l'indústria i marxà a Alemanya a estudiar a l'Escola de Belles Arts de Dresden. Allà seguí els mètodes de l'escola i les tendències dels joves alemanys. Feia un art impressionista amb certes modalitats *fauves*, i amb altres modalitats rítmiques influïdes de von Marées i de l'Hodler. Aleshores abandonà el procediment a la cera considerant-lo encertadament poc idoni. Tingué la dissort de mostrar les noves modalitats pictòriques de Catalunya en plena i plebea lluita local de germanòfils i francòfils. L'art de Badrinas era alemany — això feia estremir les fibres més sensibles.

Retornat a la terra i més concretament a Terrassa inquietà el nostre ensopiment vilatà fundant el «Gremi d'Artistes» on feiem model, es donaven conferències i on es conversava d'una manera molt viva sobre coses d'art. Oblidarem en aquests temps del retorn de Badrinas que Terrassa era una vila amb nom de ciutat — anàrem a fer nu a l'aire lliure en els boscos civilitzats de La Mata. La maledicència i la politiqueta crearen una llegenda a l'entorn de les nostres estades a la Sesta de l'Arc. Alguna vegada apareguéren entre les soques dels arbres de la nostra Arcàdia els ulls fosforescents del sàtir.

A Terrassa, malgrat els bons amics que ambdós hi tenim, la vida s'ens feia impossible, ens asfixiavem. Jo des de molt jovenet, havia tingut sempre una cama a Barcelona i vaig terminar per tenir-les-hi totes dues.

Badrinas que feia poc s'havia casat acabà per venir també a Barcelona.

Badrinas al principi d'ésser casat dirigí alguns conjunts d'interiors terrassencs i projectà els seus mobles. Poc a poc la feina el portà difinitivament ací establint un taller de moblista a Gràcia. Els mobles que ixen d'aquest taller porten la marca de la sensibilitat d'aquest home, quiet i pacient, que va fent la seva i la fa fer als altres sense soroll i com si no posseís la força imperial del domini.

Badrinas és un dominador i arreu on intervingui, armat de modèstia i de ductilitat, terminarà fent sempre el que vol i no el que volen els altres. Tota aquesta política delicada i sàviament revestida de la més polida mediocritat no és mai obirable del client que exigeix l'*isabeli*, el *Chippendale*, el *mallorquí* i crec que fins el *Lluís XV*. Els estils històrics ixen de les mans de Badrinas plens de novetat, com l'estil *Restauration* de les mans dels Süe i Mare. Però el client que ha llegit l'art de reconèixer els estils, resta satisfet del seu *isabeli*, del seu *Chippendale* etc. etc. Ja es dóna compte que no és ben bé el que ha vist en els manuals però hi sap veure unes certes semblances elementàries i això ja el satisfà. Potser algunes vegades el públic sensible es dóna perfecte compte que Badrinas ha fet una glosa personal dels estils antics; ha fet una creació basant-se en els estils, però el subjectiu és de tan bona qualitat que la gent

termina per admirar l'estil Badrinas i no es capfica més dels manuals per a reconèixer els estils antics.

Badrinas és, doncs, abans que tot un creador; ho és adaptant l'antic a l'hora; ho és quan la reestilització gairebé ja no existeix com en el seu conjunt admirable de l'Exposició d'Art Decoratives de París, 1925—actualment a Filadèlfia—l'interior més modern que ha eixit de les mans d'aquest *ensemblier*. Però aquesta modernitat la trobareu amb la mateixa adorable qualitat en el Saló Vuitavat o en el Saló de la Cabra del Tibet (fons vert) de la villa sobirana *Solimar* de Caldetes, malgrat ésser restilitzacions més evidents.

Badrinas no deixa mai d'ésser home de disciplina. Artista i home d'ofici que s'ha arrossegat per les sales de dibuix, que ha curat d'aprendre anatomies i altres mals menors, que s'ha captingut de com es construeixen els mobles.

Badrinas sap que la decoració és art social; que el moble és arquitectura, que l'art dels conjunts d'interiors és un art com totes les arts basada en la proporció, el ritme i l'harmonia. Ell ha cercat la col·laboració d'homes com Obiols, Rebull, Espinal o Vancells. Ell ha volgut adaptar d'una manera apassionada les teles de Dufy, sabent-les armonitzar de color i de línea amb una justesa i una originalitat difícil, que el mateix Dufy ha admirat. Ell ha plaçat teles dibuixos i gravats dels mes-

tres de la pintura damunt dels murs pintats o tapissats.

De color sobretot Badrinas mai ha oblidat que era un pintor. Les seves harmonies difícils de vermells i taronges, grisos i morats són d'una novetat i d'un gust absolutament pictòric. El mateix que les seves marqueteries planes i de relleu plenes de *nuances*. Compareu si us plau la marqueteria dels mobles francesos i hol·landesos del segle XVIII, amb les que el nostre pintor ha realitzat en els seus mobles. Aquelles, malgrat tenir a llur favor la patina del temps, sempre són plenes de sequesats. A França tot aquell segle XVIII i principis del XIX ple de contr diccions estètiques no donà, ni en els temps rosats de Lluís XV, un moblista amb ull estrictament colorístic. Els mobles Lluís XIV i XV plens de vegetacions de metall o simplement tots de bronze, no es pot pas dir que—malgrat llur mèrit—posseeixin el sentit del color d'una tela de Renoir. Cal passar per la etapa de l'Impressionisme, perquè la nostra retina frueixi i exigeixi el color i les harmonies de matís en les fustes dels mobles i els seus mosaics. Generalment aquestes marqueteries dels mobles de Badrinas les projecta Josep Obiols qui té cura de colorir-les partint de la gama possible de les fustes naturals, és a dir sense el tint de l'anilina, que Badrinas usa rarament, i partint naturalment del color de fons del moble. Les fustes més corrents per a obtenir aquestes harmonies de color són quan a la gama de

grocs: llimoner de Ceylan, erable, boix, carreto, peyrova, ipe i manduin, etc.; quan a roigs: caoba, perera, paduk, coral, amboine i tuia; quan a grisos: taronger d'Indies, noguera i l'erable gris, i, com a torrats obscurs: la xicranda i l'amarante; pels verts són emprades la majagua, la magnòlia i el llorer i, finalment, el negre d'èban. A base d'aquesta paleta ben combinada Badrinas aconsegueix efectes molt delicats. En les marqueteries del XVIII els artesans no partien d'una concepció pictòrica sinó d'un es de fustes determinades sobretot a base de fustes grogues i els seus derivats. El boix «doradillo» i llimoner quan a clars i la xicranda, caoba i l'èban quan a obscurs —la paleta és molt més simple— i els efectes de la decoració d'aquests mobles és rítmica, mai simfònica.

En les marqueteries de relleu Badrinas usa també de la policromia natural amb el mateix sentiment colorístic. Això no vol dir que les coloracions de les marqueteries planes i de relleu dels mobles de Badrinas, siguin ensopeïdes i sense contrast—el contrast evidentment existeix però és sempre *entonat*.

En el tallat modern i viratge de les fustes, Badrinas és també únic. Com en l'acabat—les portes dels mobles de luxe de Badrinas s'obren i tanquen amb sensualitat d'estoig. Aquesta sensualitat de la matèria verniçada de «munyeca» i el perfum de les fustes riques és una altra mosra de la probitat del nostre moblista. Com també el

saber emprar les fustes al seu temps i saber-les construir sense que amb els canvis de lloc ni d'estació s'esquerdin o es reïflin.

Badrinas no solament ha construït mobles de luxe, sino també mobles senzills, però sempre ha creat les formes i ha volgut honestat per les seves obres més humils—és a dir no els ha fet aparentar mai més del que eren. Els seus mobles senzills—ni cal dir-ho—són executats amb probitat d'ofici. Ha *standarditzat* també alguna forma, pròpia per a ésser produïda en sèrie.

Badrinas té un concepte molt afinat de la proporció i un sentiment cada dia més depurat de la línea. Concep els mobles en l'espai—quan dibuixa sap com es coordinaran els plans i els volums una vegada realitzats. Vull esmentar un exemple: En el *secrétaire* que exhibí a les Galeries Saint Dominique en la passada Exposició, Badrinas realitzà amb tota la complexitat els seus principis proporcionals, de desigualtat real per igualtat aparent—principis arquitectònics del Partenon i del Baptisteri de Pisa. Als dos calaixos de devall la tapa de l'esmentat *secrétaire* el nostre artista els donà una lleugera desigualtat de format i la sensació de tothom és de que són idèntics; és el petit escorç amb que apareix el de sota que els fa semblar iguals.

Tots aquests sentiments plàstics, Badrinas, els ha adquirit amb la visió intel·ligent i constant de les formes

de la realitat. Per això quan ell passa massa temps absorvit pel taller, diu que nota fatiga i manca de originalitat i que cuita a restituir-la anant altra vegada a la naturalesa a dibuixar i pintar fins a refrescar-se per complert l'esperit. Badrinas omple aleshores el seu sarró per a buidar-lo en els conjunts d'interiors que els nostres financers, la nostra burgesia, els nostres intel·lectuals o artesans li encomanen com els nous reis d'avui; uns, exigint-li que recordi els estils preferits dels monarques o de les seves concubines, altres sense forçar l'esperit de l'artista — que com he dit anteriorment ningú ha aconseguit torçar — com tampoc els senyors de la terra dominaren els esperits lliures dels seus aparents servidors: Boule, Caffieri, Meissonnier, Martin, els Jacob, etc. Aquests renovaren l'art i de vegades no pas d'una manera massa evolutiva. L'ambient espiritual els exigia novetat i ells participaven de l'ambient i l'acceleraven; com Badrinas i els bons d'avui participen del fet còsmic de l'hora — certa originalitat: certa intel·ligència i sensibilitat específica.

RAFAEL BENET

Col·laboració J. Obiols

Dormitori en noguera

Menjador en noguera

Col·laboració J. Obiols

Memorias de la Academia

Compendio de la Historia

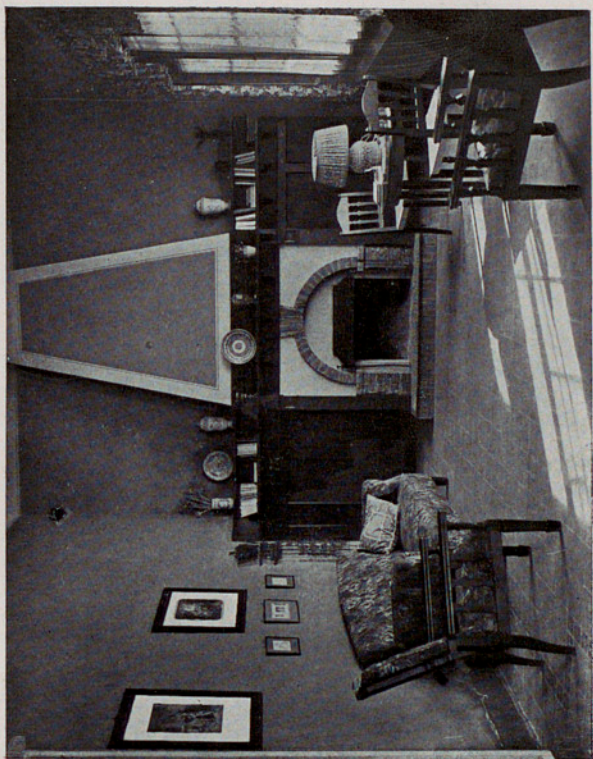
Botiga de llibrer a la Rambla de Catalunya

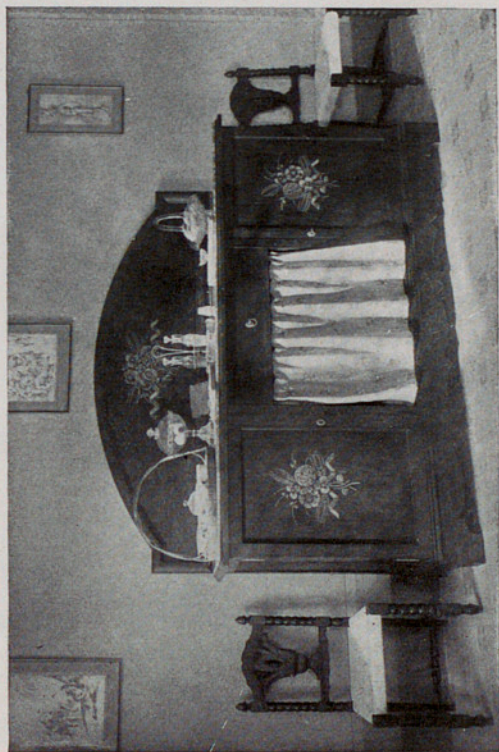
Marqueteries decorant el marc de les portes
de la llibreria precedent

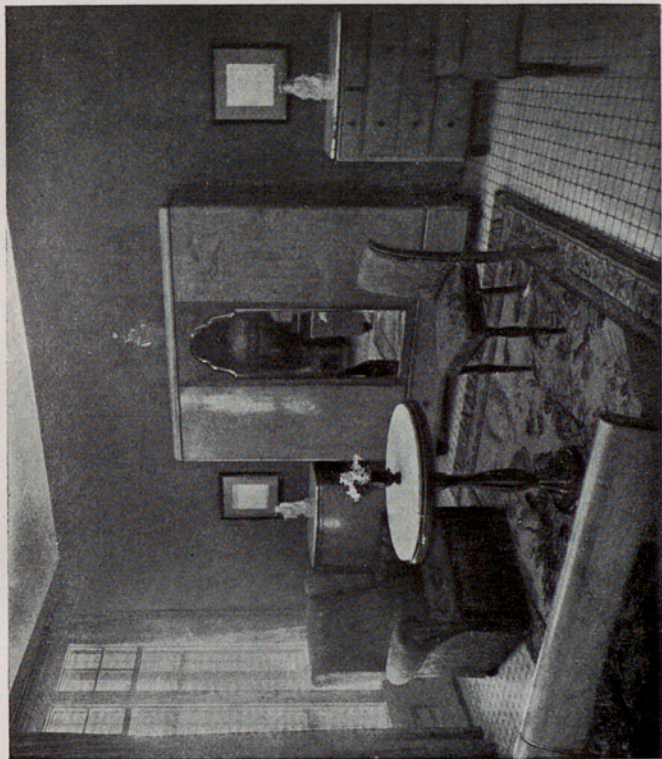
Saleta de confiança

Hall

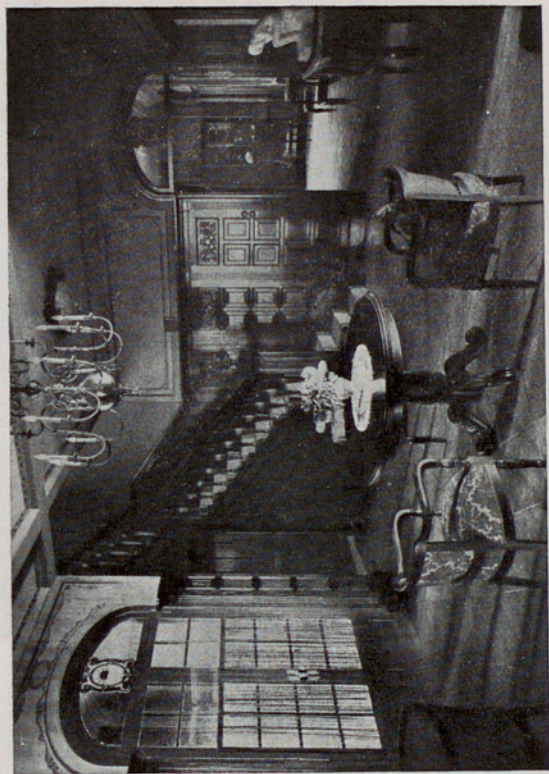

Menjador en roure

Dormitori d'erable gris

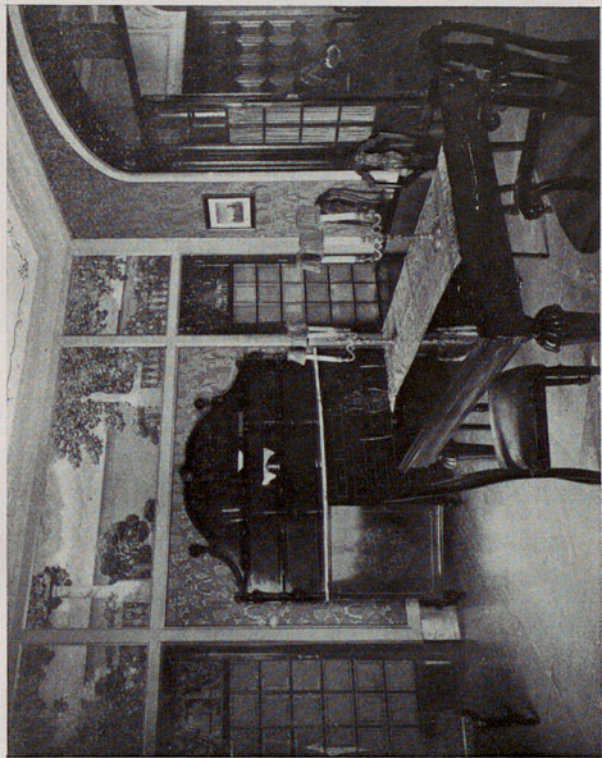
Col·lecció M. Espinal

Hall en roure

Moble fumader en cacba i marqueteries

Menjador en caoba

Pintura J. Vancelly

Saleta de senyora en caoba

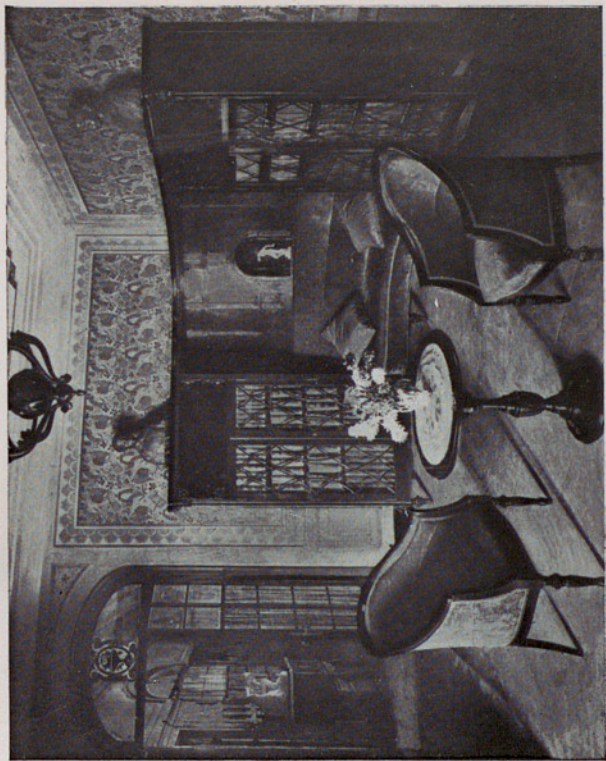

Hall en noguera

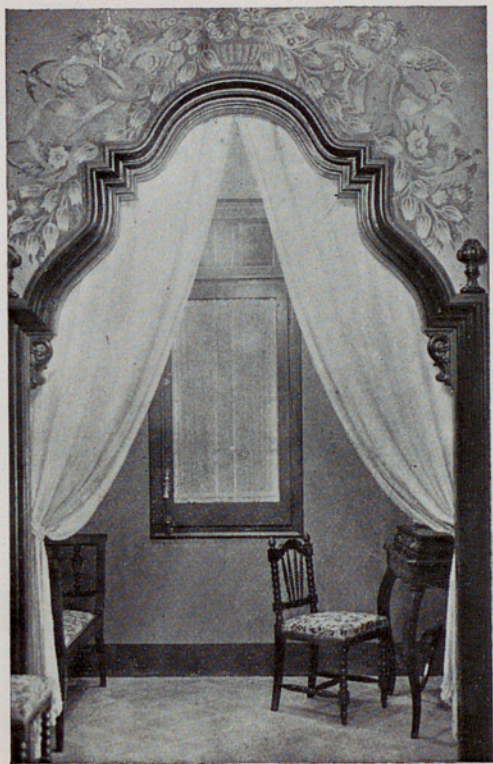

Fumador en roure

Pintura J. Vancelly

Sala Ilibreria

Alcova estil català

Pintura J. Obiols

Armari en caoba amb marqueteries

Col·lecció J. Obiols

Marqueteria del armari precedent
Dibuix J. Obiols

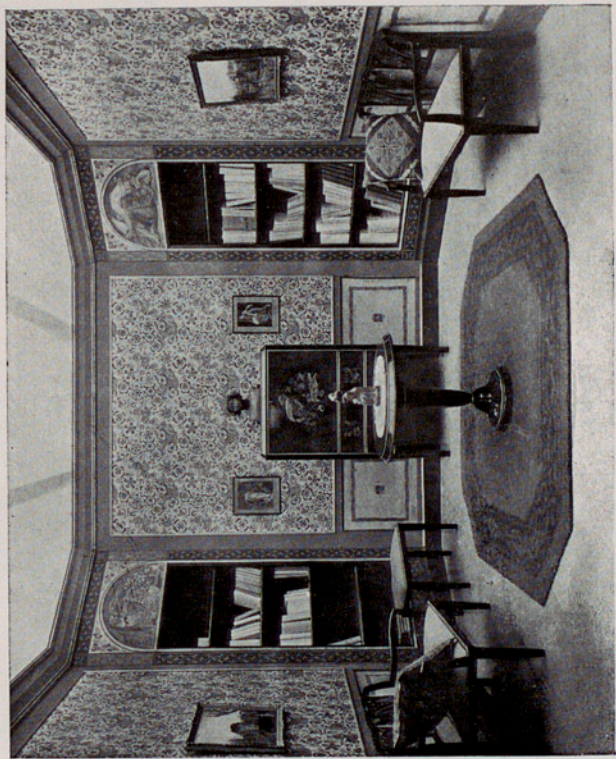

Marqueteria de l'armari precedent
Dibuix J. Obiols

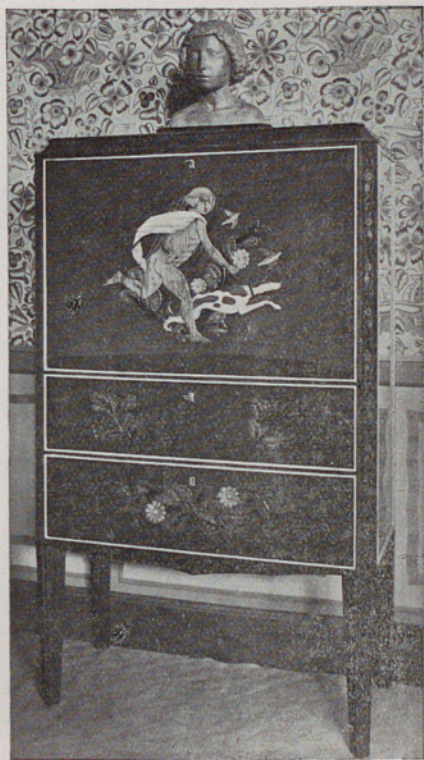

Marqueteria en un davant de cònsola

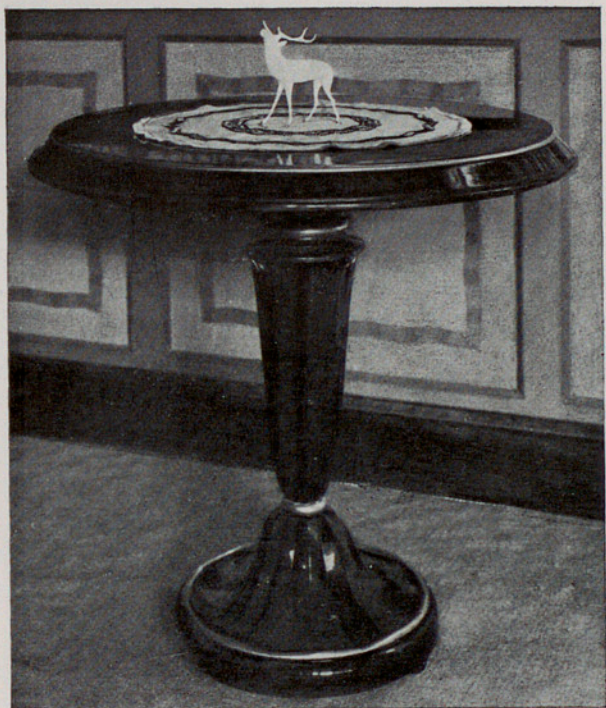
Dibuix J. Obiols

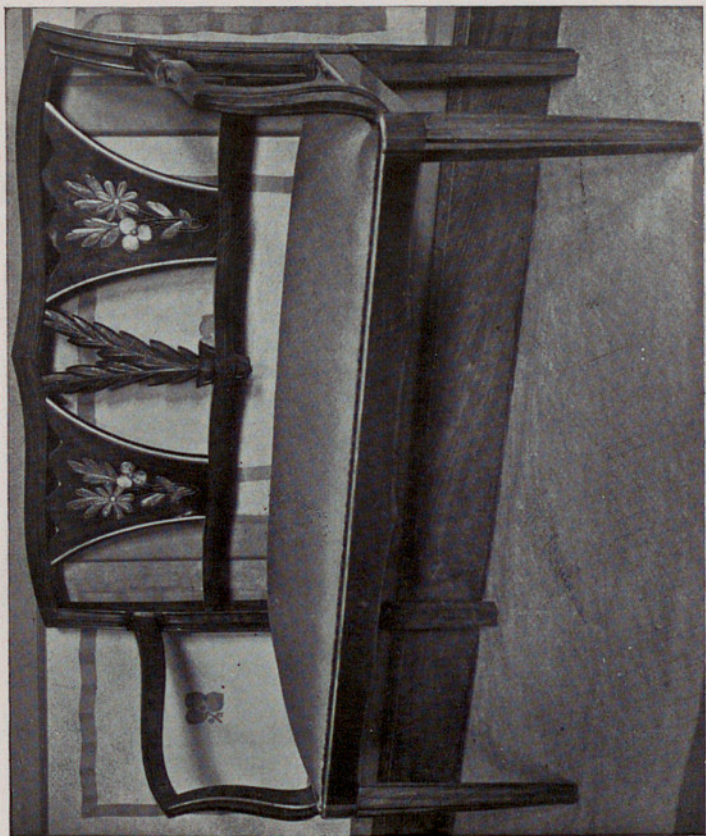
Sala d'estudi a l'Exposició d'Art Decoratives de Paris 1925

Secreter

Taula de centre

Canapé

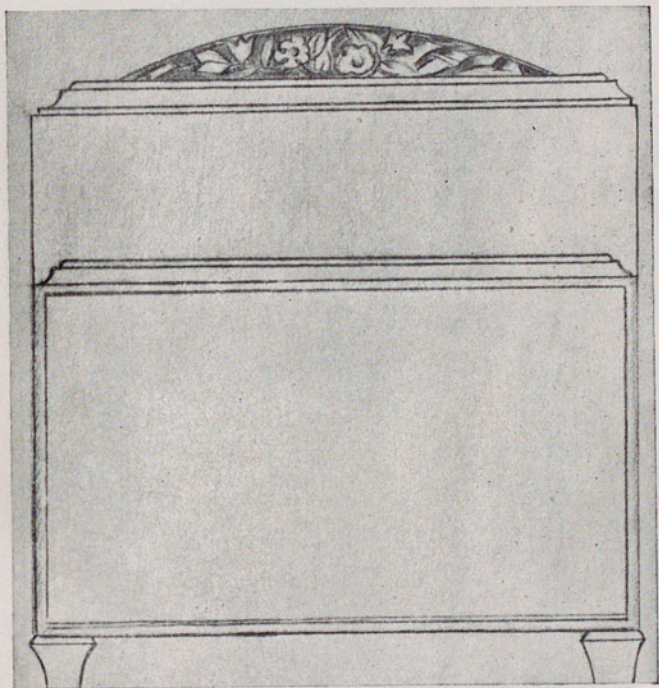

Despatx en noguera

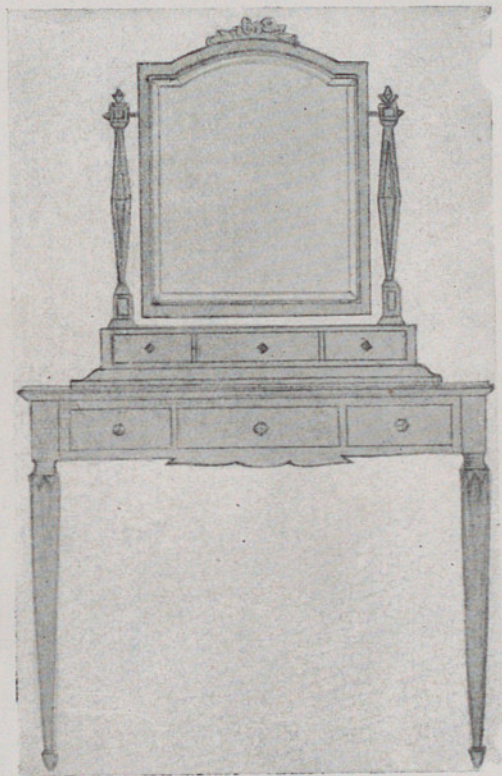

Cadeira en roure

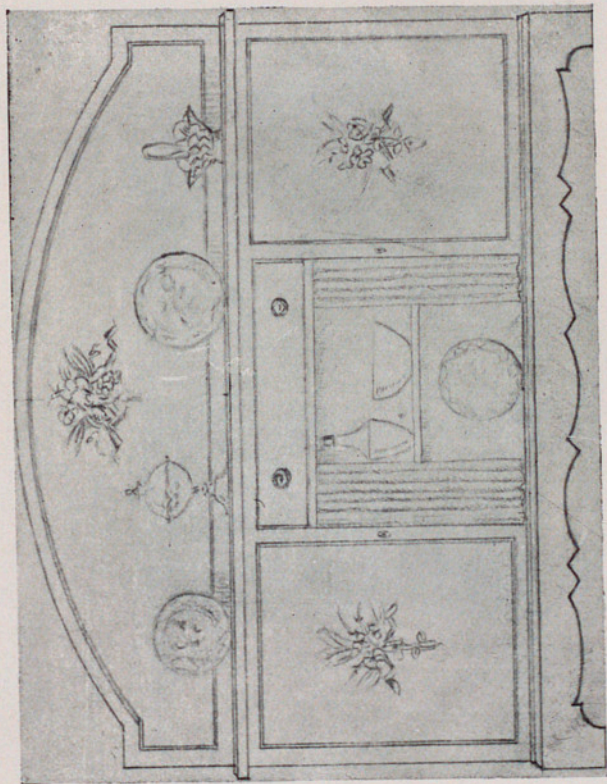
IV Progetes

Llit

Tocador

Bufet

Secreter.

MONOGRAFIES D'ART

PINTURA, ESCULTURA, DIBUIX,
CARICATURA, ARQUITECTURA,
ARTS APLICADES.

VOLUMS PUBLICATS

PINTURA

Marquès-Puig, per Carles Riba

Joaquim Torres-Garcia, per Josep-F. Ràfols

ARTS APLICADES

Jaume Mercadé, per Joan Sacs

Antoni Badrinas, per Rafael Benet

DE PUBLICACIÓ IMMEDIATA

PINTURA

Rafael Benet, per Josep M. Lòpez-Picó

ARTS APLICADES

Antoni Puig Gairalt, per Joan Sacs

ERRADA VISTA

En la pàgina que conté «Armari en caoba amb marqueteria» on diu *Col·lecció...*, ha de dir *Col·laboració J. Obiols*.

OMISSIÓ

En la pàgina que conté «Marqueteries decorant el marc de les portes de la llibreria precedent» s'ha d'afegir *Dibuix J. Obiols*.

*Monografies d'Art
de les Edicions
«Quatre Coses»
s'imprimeixen en
els tallers Omega
del Carrer Ample
de Barcelona*

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Biblioteques

1500443477

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA
DE BARCELONA

BIBLIOTECA

Res. Mar.

REG.

17.300

C¹
07

SIG.

747.071.1(Bod)Bn

MONOGRAFIES D'ART

Administració

LLIBRERIA ITALIANA

Petritxol, 5

Barcelona

1926

4 PESSETES